

Celje, 19. julija 1978

St. 3

OTVORITEV NOVE TOVARNE KOPIRNIH PAPIRJEV JE POMEMBNA DELOVNA ZMAGA DELAVCEV AERA

Občinski praznik, ki ga slavimo vsako leta 20. julija, v spomin na dan, ko je bila leta 1941 na Resevni ustanovljena celjska partizanska četa, bomo letos praznovali zelo slovesno. Poleg številnih kulturnih, športnih in družbenih prireditev, ki se bodo v naslednjih dneh zvrstile v Celju in v drugih krajih občine, smo v program praznovanj vključili tudi otvoritev nove tovarne kopirnih papirjev v OZD Aero. S to otvoritvijo bomo dali letošnjim proslavam še prav posebno svečano delovno obeležje. Otvoritev nove sodobno opremljene tovarne je namreč poseben dogodek, velika in pomembna pridobitev za OZD Aero. S tem se bodo močno povečale proizvodne zmogljivosti pa tudi možnosti za zmanjšanje uvoza, za povečanje produktivnosti dela, povečanje dohodka, čistega in osebnega dohodka ter izboljšanje

šanje delovnih in življenjskih pogojev zaposlenih. Delovni kolektiv je s to izgradnjo tudi dokazal, da spada ta čas, med najbolj uspešne delovne kolektive v občini. Za dosežene uspehe bo letos po sklepu vseh zborov občinske skupščine, ob občinskem prazniku sprejel najvišje občinsko priznanje — Šlandrovo nagrado.

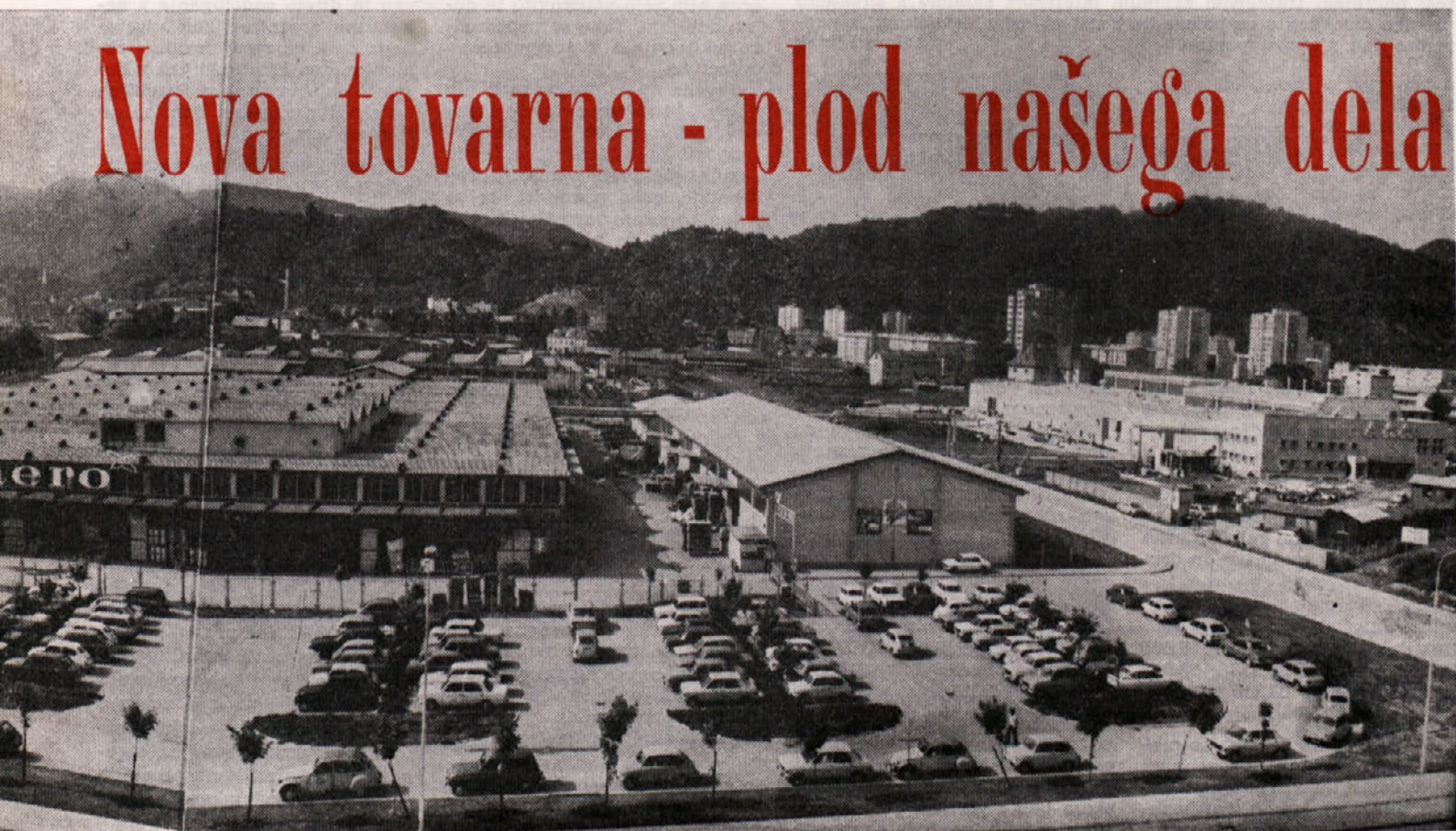
Seveda pa izgradnja nove tovarne ni pomembna le za OZD Aero, temveč tudi za celo občino. S to veliko delovno zmago je namreč storjen še en pomemben korak dalje k uresničevanju določb srednjeročnega načrta občine, ki predvideva, da bi se moralo celjsko gospodarstvo zlasti predelovalna industrija hitreje preusmeriti v tehnološko bolj zahtevno, v višjo stopnjo obdelave, ki terja več znanja, ki ima zagotovljeno tržišče in izvoz pa tudi višji dohodek in akumulacijo.

Želimo, da bi bila nova tovarna samo eden izmed pomembnih rezultatov v okviru uresničevanja nalog, ki smo si jih zastavili s srednjeročnim planom in da bi primeru Aera sledile tudi druge OZD. Največ pozornosti bi vsekakor morali posvetiti nadaljnjemu uresničevanju zakona o združenem delu in razvoju samoupravljanja, da bi delavci resnično lahko vsepovsod odločali o ustvarjanju dohodka in njegovi porabi.

Nadaljevati bi seveda morali tudi z naporji za hitrejšo uveljavljanje sistema samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, načela svobodne menjave dela, dohodkovnih odnosov, izdelavi kvalitetnih razvojnih programov, načrtnem združevanju dela in sredstev, kadrovski politiki, znanstveno raziskovalnemu delu in novatorstvu. Povečati bo treba tudi napore za boljše gospodarjenje, za večjo produktivnost in boljšo organizacijo dela, za doseganje višjega dohodka, da bi ustvarili več sredstev za razširjeno reprodukcijo pa tudi za izboljševanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Od tega je namreč najbolj neposredno odvisen tudi nadaljnji potek gospodarske, socialne in kulturne preobrazbe Celja. Delavci Aera ste k temu že prispevali pomemben delež. Ob občinskem prazniku in k doseženi delovni zmagi Vam iskreno čestitam in želim še veliko uspehov v nadaljnjem delu.

Predsednik občinske skupščine
Jože Marolt

Nova tovarna - plod našega dela

Nova zmaga združenega dela

Z otvoritvijo proizvodnje brezsajnega samokopirnega papirja Aero zaključuje odločilno obdobje svojega razvoja.

Ob pričetku sedemdesetih let so delavci kemične industrije Aero spoznali, da ne bo mogoče nadaljevati s hitro rastjo svoje organizacije samo na podlagi doseženega programa iz območja kemične predelave, ki je sicer v preteklosti prispeval, da je od neznatne organizacije nastal poslovno uspešen šesto članski kolektiv. Družbeno politična opredelitev širše skupnosti za obsežnejša vlaganja v infrastrukturo in bazno industrijo, kar je bilo v minulem obdobju zanemarjeno, je predstavljala temeljne smerice za delavce Aera pri oblikovanju zasnove o svojem nadaljnjem razvoju. Njihova združitve dela in sredstev z delavci grafične industrije Cetis in nekoliko kasneje z delavci Tovarne celuloze v Medvodah je predstavljala temelj za tehnološko zaokroženo in vertikalno dohodkovno povezano skupnost temeljnih organizacij združenega dela v Aeru. Modernizacijo obstoječih proizvodnih kapacitet so spremljale pomembne nove naložbe, pri čemer sta naložbi v proizvodnjo papirja v Medvodah in v proizvodnjo samokopirne AC papirja v Celju pomenili uresničitev preobrazbe Aera v kemično, grafično in papirno industrijo kot vodilnega jugoslovanskega podjetja v svoji stroki.

Pripravljenost delavcev Aera za uresničevanje skupnih programov je izgradila zanesljivo trajno osnovo za uspešno ustvarjalno delo in za pridobivanje dohodka vsem članom kolektiva. S tem je bila odpravljena velika negotovost glede na oskrbo s surovinami in plasman, ki je dolga leta pestila delavce v razdrobljeni kemično-predelovalni, grafični in celulozni industriji.

Končni pečat uspešnemu dokončanju naložbe v samokopirni brezsajni papir pa bo dalo vzorno dograjevanje samoupravnih odnosov na načelih dohodkovne soodvisnosti med vsemi delavci Aera, pri čemer morajo biti kratkoročni parciálni ali grupni interesi podrejeni trajnejšim skupnim interesom skladno s suvereno pravico delavcev o razpolaganju z ustvarjenim dohodkom in nadzorom nad njegovo porabo.

Miran Mejak

Priznanje samoupravljalcem - TOZD Grafika

Delavci TOZD Grafike so prejel priznanje za izjemne dosežke pri izvajanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov — Odbor za priznanje samoupravljalcem pri Zvezi sindikatov Slovenije ga je podelil z naslednjo utemeljitvijo:

Okrog 500 delavcev temeljne organizacije združenega dela Grafika v AERU Celje je na svoji razvojni poti zelo uspešno reševalo svoje poslovne in dru-

ge naloge. Leta 1973 so se delavci takratnega Cetisa pridružili celjskemu Aeru in se naslednje leto skupaj z obratom grafične proizvodnje Aero konstituirali v temeljno organizacijo združenega dela Grafika.

Od ustanovitve TOZD pa do danes vsako leto povečujejo svoj proizvodni uspeh, čeprav imajo tudi vrsto tržnih in drugih težav pri uresničevanju svojih ciljev. Da je tako, kažejo ti le podatki:

Kazalec	1974	1975	1976	1977	I. četrtlet. 1978
Cel. dohodek	145.530	186.501	219.615	287.736	85.798
Dohodek	35.235	38.504	51.493	34.215	40.083
Akumulacija	23.310	14.404	25.464	23.209	16.379

Delavci TOZD Grafika so precej razvili svoje medsebojno obveščanje, zelo uspešno pa deluje tudi prek svojih družbenopolitičnih organizacij. Organi

le-teh plodno sodelujejo s samoupravnimi organi. Se posebej pa se delavci Grafike celjskega Aera lahko pohvalijo z uspehi, doseženimi v pogledu skupnega

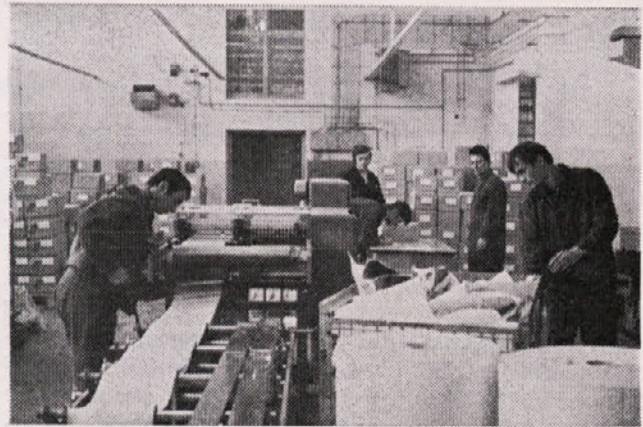
snovanja programov in akcij za uresničevanje svojih proizvodnih in samoupravnih nalog.

Izredno uspešno so organizirali in zastavili delovanje svojih samoupravnih organov, delavskega sveta TOZD in njegovih komisij. Delavski svet budno spremlja delovanje svojih delovnih teles, prek njih vključuje v samoupravne odločitve čim večje število delavcev in nenehno preverja, ali s svojim delom uresničujejo že sprejete samoupravne in druge odločitve ter sklepe.

Zelo učinkovito delujejo delavci te temeljne organizacije združenega dela prek osnovne organizacije sindikata, s tem da politično organizirani spremljajo tudi ta vidik uresničevanja

tivu niso prišli do medsebojnih sporov. Posebej je treba poudariti njihov izredni smisel za uveljavljanje delavske solidarnosti, ki so ga izpričali npr. ob pomoči Kozjanskemu, Tolminskemu, ob vplačevanju cestnega posojila, pa tudi z združevanjem sredstev v okviru svoje lastne delovne organizacije. Po oceni občinskega sveta ZSS Celje so bili v tem pogledu gotovo med prvimi v občini.

Skupaj z drugimi delavci delovne organizacije se močno zavedajo tudi pomena in potrebe po čim neposrednejši povezanosti narodov in narodnosti Jugoslavije. Zato so v okviru sodelovanja med pobratenimi mesti Celjem in Čuprijo ustanovili skupen obrat za proizvodnjo sa-

Uspešno delajo samoupravne delovne skupine

sprejetih akcij in nalog. Organizirali so se v samoupravne delovne skupine in v njih in prek njih zelo učinkovito in dobro delujejo. Tako se neposredno vključujejo v samoupravne odločitve.

Seveda se lotevajo različnih nalog, kot so npr. reševanje stanovanjskih potreb, urejanje življenjskih in delovnih pogojev in drugih socialnih vprašanj. Posebej je treba poudariti, da so poleg uspešne gospodarske dejavnosti, ki se kaže v ugodnih poslovnih rezultatih, zelo dobro razvili svojo inventivno dejavnost, ki že prehaja v množičnost. Ob stalnem uvajanju inovacij in nove tehnologije v svojo proizvodnjo posvečajo še zlasti veliko pozornost ukrepom za varstvo pri delu.

Delavci te TOZD na svojih zborih neposredno odločajo o vseh pomembnih zadevah, kot to določa zakon o združenem delu in njihovi samoupravni akti, ki so jih skupaj z delavci drugih temeljnih organizacij sprejeli v okviru delovne organizacije. Da so bile priprave za te odločitve zelo kakovostne in da so bili o vsem potrebnem tudi vsi dobro obveščeni, potrjuje dejstvo, da so bili vsi dosedanji referendumi uspešni.

Delavci TOZD Grafika tudi dokaj celovito uveljavljajo svojo samoupravno delavsko kontrolo, zato je razumljivo, da v preteklih letih v svojem kolek-

molepilnih etiket, ki je danes poslovno zelo uspešen. Zelo uspešno pa razvijajo gospodarsko in drugo sodelovanje z nekaterimi organizacijami združenega dela na manj razvitih območjih, npr. Pomurski tisk v Pomurju in Kinegraf v Prevaljah ter z našim obratom Dobrina na Kozjanskem.

Delavci Grafike kot posamezniki in kot celota zelo dobro delujejo ter se povezujejo v krajevno skupnost, v kateri je sedež temeljne organizacije, pa tudi z vsemi tistimi, v katerih prebivajo. Tako imajo v vsaki krajevni skupnosti, v kateri prebiva 20 delavcev te TOZD, tudi svojega delegata v njenem svetu. To povezanost tudi praktično uresničujejo s svojim vsakodnevним sodelovanjem. Precej delavcev te TOZD tudi aktivno deluje v občinskih organih družbenopolitičnih organizacij in skupščin, izvoljeni pa so tudi v organe na republiškem nivoju.

Lahko ugotovimo, da delavci TOZD Grafika v Aeru Celje s svojo samoupravno dejavnostjo in prispevki ter s svojimi gospodarskimi in drugimi delovnimi uspehi značilno potrjujejo splošna družbena spoznanja o tem, kolikšno vlogo lahko odigra posamezna temeljna organizacija pri pozitivnih premikih v našem gospodarskem in družbenem razvoju.

Postali smo velika delovna organizacija

O Aeru nam je povedal tov. ing. Milan Zupančič naslednje:

V naši DO je zaposlenih več kot 2000 delavcev. V zadnjih sedmih letih smo kar sedemnajstkrat povečali realizacijo. Danes na dan občinskega praz-

nika občine Celje pa otvarjamo novo tovarno Aero Copy papirja.

Ob koncu lanskega leta smo se uvrstili med uspešnejše DO. To velja tudi za letošnje polletje. Pohvalimo se lahko s tem, da nas je v Aeru zaposlenih že kar 2135 in smo tudi po tej plati eni največjih v Jugoslaviji, v svoji panogi seveda. V preteklem obdobju beležimo vrsto delovnih zmag. Mednje štejemo predvsem zaključek graditve nove tovarne Aero Copy papirja v Celju, omenimo pa lahko še novo skladišče v Šempetru. Osvojili smo tudi proizvodnjo strojev za rezanje in previjanje, ki jih poleg strojkov za zavijanje in embalaranje ter namiznih stojal za lepilne trakove lahko ponudimo kupcem.

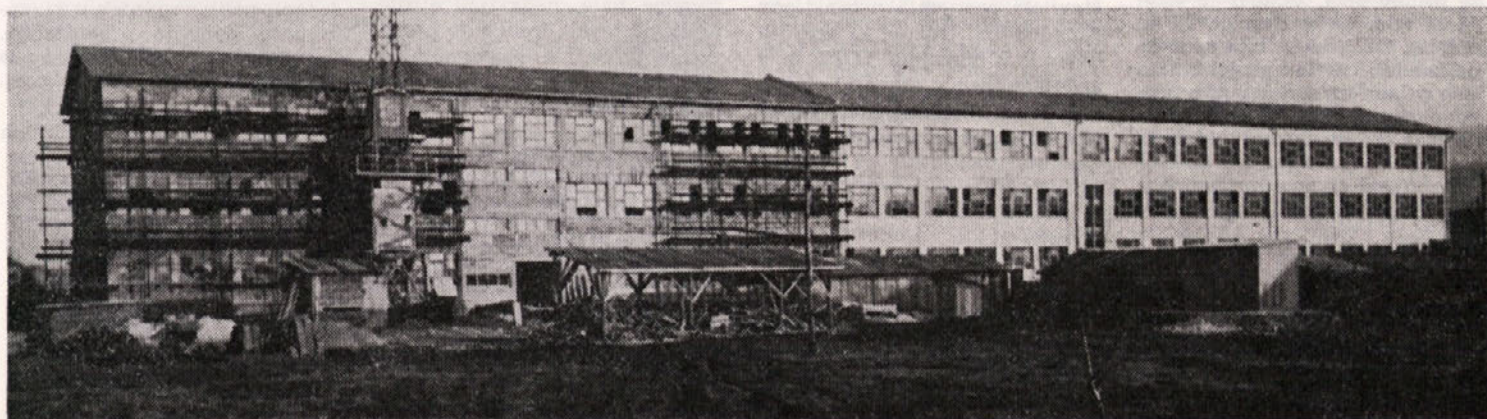
V Grafiki je bilo v preteklem obdobju nekaj novosti, na pri-

mer dekorativne etikete, ki jih tudi izvažamo. Sicer je pa izvoz pri nas nujen, ker smo vezani na uvoz reprodukcijskega materiala, ki ga doma ni. Ob tem so za nas posebej pomembni dosežki v proizvodnji papirja v TOZD iz Medvod, saj sta asortiment in kakovost papirjev že takšni, da bomo v bodoče uvažali le še neznatne količine papirjev. Pri tem moramo še posebej poudariti, da smo v Medvodah še do nedavno proizvajali celulozo, danes pa delamo papir različnih kakovosti, kot podloga za matrice, mehanografski papir za tiskanje neskončnih obrazcev, heliografski papir za kopiranje načrtov ter surov papir za Aero Copy in delno premazan, ki ga v naši državi še nihče ne proizvaja. Zdaj, ko je nova tovarna zgrajena, lahko rečemo, da je integracija z Med-

vodami zaključila reprodukcijski kompleks in odstranila odvisnost od uvoza.

Ko govorimo o vsem tem, ne smemo pozabiti na to, da se tudi v obratu Dobrina na nerazvitem Kozjanskem povečuje proizvodnja in da je naše sodelovanje z obratom tovarne papirja iz Reke v Gerovu, poslovni odnosi s tiskarno v Krapini in na Prevaljah, obrodilo lepe sadove. Posebej pa je nujno omeniti obrat v Cupriji, ki je sploh zgled sodelovanja med organizacijami dveh bratskih republik.

To so le v grobem izrečene značilnosti, ki označujejo notranji položaj naše DO in vsaj v grobih obrisih nakazujejo tudi prihodnji razvoj. Ta je jasno načrtan in pomeni: dajati moramo trgu vedno nove zanimive in uporabne izdelke. Pri tem pa lahko mirno povemo, da je pro-

Vsa pretekla leta smo gradili, dograjevali...

Nov obrat sredi gradbenih del

blem akumulacije prisoten in živ, kajti cene proizvodov so pod nadzorom, medtem ko cene reprodukcijskega materiala nenehno naraščajo. S sporazumi s trgovino smo, kolikor je bilo mogoče, skušali rešiti tudi ta problem.

Bodočnost Aero Copy papirja

Letošnje leto je za nas zelo pomembno, saj bo stekla proizvodnja Aero Copy papirja, ki je bila (na trgu seveda) že težko pričakovana. Ko smo se lotili načrtovanj za investicijo smo v sodelovanju z Visoko ekonomsko komercialno šolo v Mariboru naredili raziskavo trga, ki je pokazala, da bomo v Jugoslaviji od 1978. do 1980. leta porabili od 5 do 8 tisoč ton omenjenega papirja. To pomeni, da ga bomo lahko izvozili za kakšnih 6 do 8 milijonov dinarjev vrednosti. Aero Copy papir bo zelo dobrodošel v grafični industriji, saj bo z njim mogoče nadomestiti vse dosedanje samokopirne papirje iz uvoza.

Kakšen je naš proizvodni program?

ZELO ŠIROK, bi rekli saj obsega kar blizu 3000 morda celo več izdelkov. Za osvežitev spomina pa bi navedel nekaj proizvodov, ki so za nas pomembnejši.

TOZD GRAFIKA: Najpomembnejša proizvodnja so tako imenovani neskončni obrazci za centre avtomatske obdelave podatkov. Tiskamo tudi različne vrste obrazcev, brošur, prospektov, plakatov in podobno ter seveda samolepilne etikete.

Omenil bi še, da so potrebe po omenjenih proizvodih večje iz dneva v dan in da se neprestano srečujemo s problemom premajhnih kapacitet.

Po srednjeročnem investicijskem programu pa je predvidena investicija v novo tiskarno za ta čas in povem lahko, da team za izgradnjo nove tiskarne že pridno dela. Vendar je teža va v tem, da v Jugoslaviji ni nobene OZD, ki bi bila sposobna izdelati celoten projekt, zato smo primorani sodelovati s tujimi partnerji, kot je npr. Printprojekt iz Frankfurta. Mnenja

smo, da bi bilo zelo pozitivno, da bi se na primer celjski Razvojni center specializiral za izdelavo programov grafične industrije, saj bi tako lahko uporabili v Jugoslaviji lastne strokovnjake za to področje. Skratka, tehnologija in strojna oprema bosta sodobni, pri tem pa bo naše sodelovanje s Pomurskim tiskom, skupim obratom v Čupriji, s Kinegrafom Prevalje ter s tiskom iz Krapine še boljše. S tem sodelovanjem dajemo svoj prispevek k temu, kar smo si zadali, to je sodelovanje z nerazvitimi področji.

TOZD Kemija Celje in Šempeter: Tu proizvajamo v glavnem kopirne papirje vseh vrst, šolski pribor (barvice, voščenske, prstne barve (ter samolepilne trakove ter matrice. V TOZD Kemija Celje imamo nemalo težav z nekaterimi zastarelimi stroji, medtem ko se v TOZD Kemija Šempeter vedno bolj kaže problem premajhnih kapacitet za proizvodnjo samolepilnih trakov. Omenil bi še, da se lahko pohvalimo z vedno večjim številom osvojenih novih tipov samolepilnih trakov, ki smo jih osvojili v omenjeni TOZD in v zadnjem času v razvojni službi. Vse to pa narekuje hitro razreševanje problema, torej je nuj-

no povečanje proizvodnje kapacitet v tem našem TOZD. Pri tem pa ne smemo pozabiti tega, da smo v zadnjem času dosegli lepe izvozne rezultate na tem področju, iz česar izhajajo obveznosti do kupcev, za nadaljnjo preskrbo s temi proizvodi. Torej, razgovori z dobavitelji opreme in licenčnimi partnerji so v teku. Razmišljamo pa tudi o sodelovanju na tem področju s podjetjem Bjelasica, Bijelo Polje v Črni gori, tako, da bi v relativno kratkem času morali imeti dokončno izdelan program za realizacijo te naložbe v TOZD Kemija Šempeter.

Kakšne so bile naše dosedanje naložbe?

Če pogledamo nekaj let nazaj lahko ugotovimo, da smo pri nas neprestano gradili in dograjevali v vseh TOZD in obratih Dobrina, Čuprija ter Gerovo. Gradili smo skladišča in nove proizvodne hale, nabavljali stroje in dopolnjevali dosedanje proizvodne programe. Kapacitete v skupnem obratu v Čupriji smo povečali za ca.100%. Skratka, če pogledamo na vse te velike

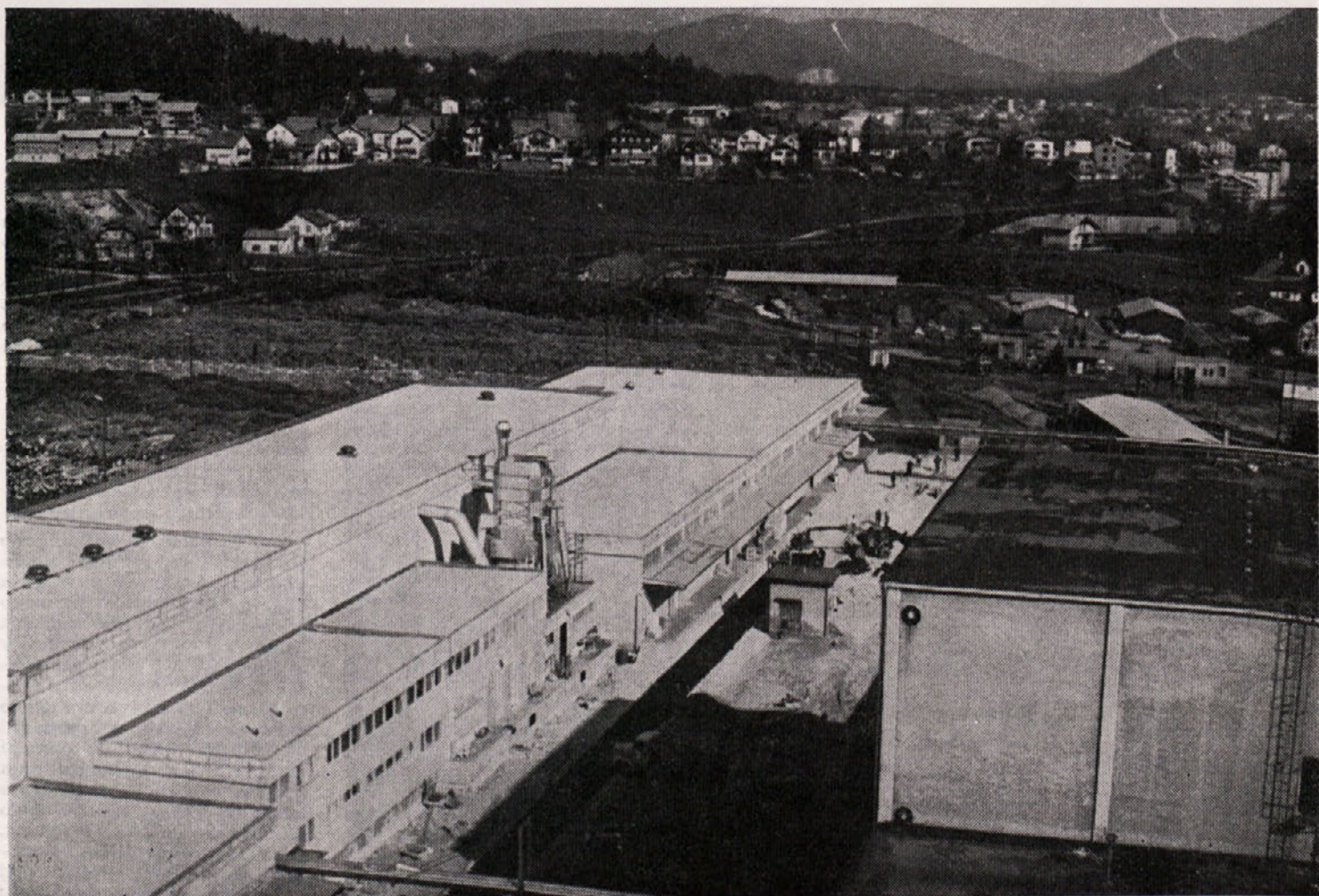
in male naložbe, ugotovimo, da smo do danes investirali ca. 100 milijonov din. To je velik uspeh.

Prejeli smo priznanje za kvaliteto

Kot priznanje za vsa dosedanja prizadevanja, smo letos prejeli mednarodno priznanje za kvaliteto in asortiman proizvodov. Priznanje podeljuje mednarodna organizacija Melia Cestilia tistim podjetjem, ki so v določenem obdobju dosegla najbolj celovit razvoj. Letos so se podeljevala priznanja v glavnem tistim, ki so bili uspešni pri združevanju oz. razvijanju podjetja od lastne surovine do različnih kvalitetnih gotovih proizvodov.

Med temi smo tudi mi, saj smo s povezovanjem proizvodnje celuloze, papirja prek izdelave oziroma plemenitjenja teh papirjev, do grafičnih uslug, dosegli velik napredek v razvoju naše delovne organizacije. Ta napredek je zahteval od nas mnogo prizadevanj in odrekanih.

Zupančič dipl. ing. Milan

TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode

Kratek oris investicije

Zamisel, da se naša tovarna poveže s surovinsko bazo t. j. papirno industrijo in da se reši vse večjih problemov pomanjkanja osnovnega papirja za predelavo t. j. heliografskega, print, mehanografskega in AC papirja, je bilo realizirano s 1. majem 1973, ko se je tovarna celuloze Medvode pripojila k Aeru Celje. Integracijski elaborat, ki so ga potrdili samoupravni organi pred združitvijo določa skupen razvojni program združenega podjetja.

Prvi del razvojnega programa postavitev papirnega stroja je bil realiziran že 1. 1976, ko smo pričeli dobivati prve kg papirja, ki smo ga v Celju naprej oplemenitili in prodali.

V ta namen je bila že 1. 1974 sklenjena licenčna pogodba z firmo Nashua Corp, ki obsega poleg tehnike premazovanja CF in CB premaza tudi proizvodnjo mikrokapsul.

Nato je bila registracija pri zveznem komiteju za energetiko in industrijo, ter prijava in evidentiranje investicije pri vseh republiških in zveznih organih.

Istočasno se je pričelo z izdelovanjem elaborata za proizvodnjo 15.000 ton AC papirja. Po končnem elaboratu in prikazu potrebnih finančnih sredstev ter potreb na domačem in tujem tržišču, je bilo sklenjeno na samoupravnih organih, da se pripravi nov elaborat za proiz-

konstrukcijo, ki bi nam zagotovila finančna sredstva. Sredstva smo uspeli zagotoviti z združenimi sredstvi vseh TOZD Aera, drugimi finančnimi krediti ter garancijami Jugobanke za vse ostale inozemske in domače kredite. Sporedno smo iskali vsa soglasja, ki so potrebna najprej za izdelavo lokacijske dokumentacije in kasneje za izdajo lokacijske odločbe. Potem pa smo pričeli z izkanjem gradbenega dovoljenja. Z ozirom na to, ker smo imeli velike probleme, zlasti pri izdelavi vseh potrebnih projektov, smo videli, da bi se nam celotno gradbeno delo preveč zavleklo, smo zaprosili za gradbeno dovoljenje za pripravljala dela. To se je pokazalo kot pravilno, saj smo potrebne gradbene projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja dobili šele v avgustu mesecu in istega meseca smo dobili tudi gradbeno dovoljenje.

Po preteku zakonskega roka za razpis investicijske opreme v Ur. listu smo dobili več ponudb proizvajalcev, ki se ukvarjajo s podobno opremo, kot smo jo razpisali mi, za izdelavo AC-papirja. Po temeljitom komisijem pregledu iz strokovne in finančne plati, ter s predhodnim konzultiranjem z licenčnim partnerjem, smo se odločili za generalnega dobavitelja opreme BMB iz Švice. V ta namen je bila 1. aprila 1977 podpisana pogodba med zgoraj omenjeno firmo in Aerom za dobavo celotne uvožene opreme.

Malo pred tem, in sicer 8. marca 1977 smo podpisali pogodbo z Ingradom, kot izvajalcem za vsa gradbena dela.

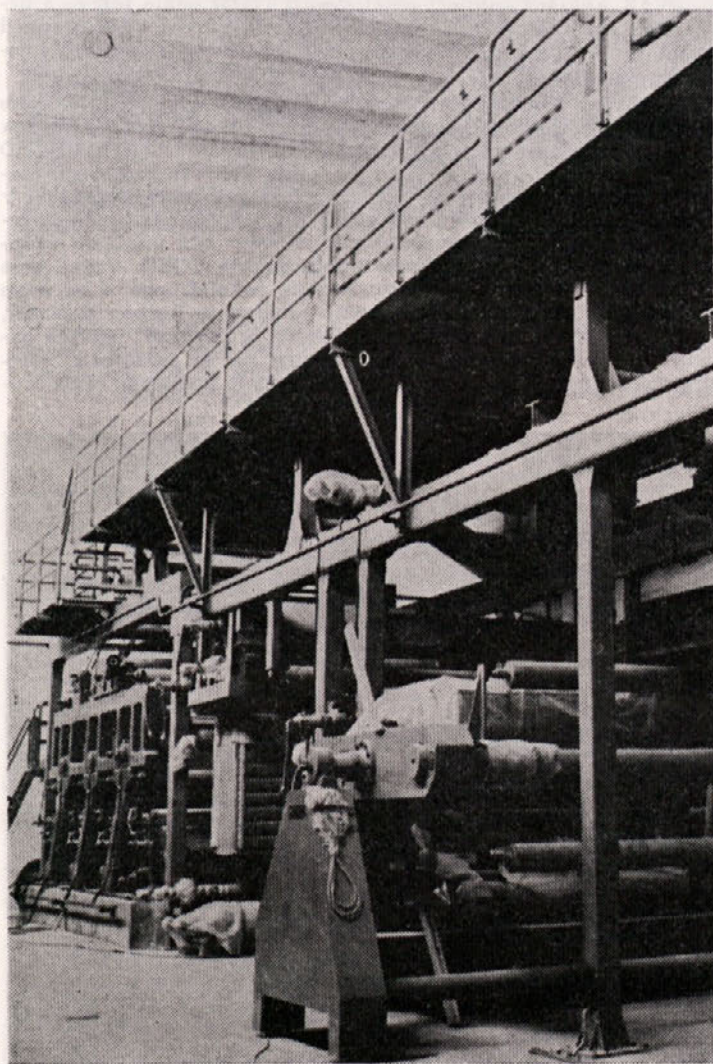
Maja 1977 smo položili temeljni kamen ter junija 1977 pričeli s pripravljalnimi deli za gradnjo AC-objekta.

Celoten inženiring smo poverili ITC — TOZD inženiring, prav tako tudi nadzor nad montažo strojne opreme in instalacij. Bil je izdelan celotni mrežni plan posameznih aktivnosti, ki so se pojavljale med izgradnjo in montažo. Kmalu se je pokazalo, da nastopajo poleg predvidenih problemov še drugi, ki so povzročali, da prvotni terminski plan ni bil realen, temveč je bilo potrebno izdelati novega, ki bi nekako vključeval probleme, ki jih nismo mogli predvideti takoj. Največ težav smo imeli z točnimi podatki za strojne temelje, ki bi predvidoma morali biti gotovi v oktobru, v resnici pa zaradi nepoznavanja točnih izmer stroja potrebnih priključkov za električno, vodo, paro in zrak šele v novembru mesecu. Decembra se je pričela montaža premaznega stroja Montažo strojne opreme je prevzela Hidromontaža Maribor, ki je svoje delo opravila v redu, seveda s pomočjo zunanjih montažerjev.

Smu tik pred zaključkom montaže. Lahko rečemo, da je za nami veliko delo še večje pa je pred nami, ko imamo za svojo nalogo in dolžnost, da iz strojev iztisnemo vse tisto za kar smo jih postavili t. j., da dobimo predvideno količino in kvaliteten AC papir.

Prepričan sem, da bomo to tudi s skupnimi naporji uspeli, zlasti še, če nas TOZD Medvode ne bo razočaral s kvaliteto surovega papirja. Zato mislim, da sem upravičeno poudaril s skupnimi naporji, kajti za končno kvaliteto AC papirja nismo odgovorni samo mi v AC obratu, ampak tudi ostali, ki so povezani s svojim delom pri tem proizvodu, zlasti mislim TOZD Medvode, s katerim bomo morali sodelovati, če bomo hoteli proizvajati AC papir, ki bo po kvaliteti konkuriral ostalim svetovnim proizvajalcem.

Danilo Bregar, dipl. ing.

Montaža premazalnega stroja

Drugi del omenjene investicije t. j. nadaljnjo obdelavo surovega AC papirja v Celju pa je bil časovno neposredno vezan na prvi del še zlasti zato, ker je največji del kapacitet papirnega stroja namenjeno, kot surovina za nadaljnjo predelavo v samokopirni AC papir, katera skupna poraba bo znašala 10.000 ton.

vodnjo 10.000 ton AC papirja. Naloga za izdelavo prvega in drugega elaborata smo poverili Industrijskem biroju v Ljubljani.

Po izdelavi elaborata, kjer je bil prikazan celoten tehnološki proces ter potrebna finančna sredstva, smo pričeli z izbiro strojne opreme, istočasno pa smo pričeli postavljati finančno

Nagrada „Slavka Šlandra“

Delavci Aera smo prejeli nagrado »Slavka Šlandra«, ki jo je predložila komisija za podelitev nagrade pri Skupščini občine Celje, z naslednjo utemeljitvijo:

Nagrada »Slavka Šlandra« pomeni priznanje za izredne uspehe pri delu in druge pomembnejše dosežke na vseh področjih ustvarjalnosti in za dela, ki imajo splošen pomen za družbeno skupnost in še posebej za občino Celje. Podeljuje se vsako leto v trajno počastitev in spomin borca in revolucionarja, narodnega heroja Slavka Šlandra.

Komisija je razpisala podelitev te nagrade v mesecu marcu 1978 in prejela 23 predlogov. 12 predlogov se je nanašalo na podelitev posameznikom, 11 pa na podelitev skupinske nagrade.

Po temeljitih preučitvi vseh predlogov predlaga komisija občinske skupščine, da podeli nagrado »Slavka Šlandra« za leto 1978 naslednjim:

Delovni organizaciji Aero za gospodarske dosežke, intenzivno investicijsko izgradnjo, samoupravno organiziranost in razvoj samoupravnih odnosov.

Aero Celje je delovna organizacija, ki jo sestavlja pet temeljnih organizacij združenega dela, katerih proizvodni program obsega proizvodnjo kemičnih, grafičnih in izdelkov iz papirja ter delovno skupnost skupnih služb.

(Nadaljevanje na 6. strani)

NOVA PROIZVODNJA-REZULTAT DOBREGA SODELOVANJA

Pogovarjali smo se z vodjem TOZD Kemija Celje tovarišem Kramberger ing. Borisem, ki nam je povedal naslednje:

NAŠ AERO: Kaj pomeni otvoritev novega obrata za vašo TOZD?

Dipl. ing. Kramberger: Otvoritev nove proizvodnje AC papirja je rezultat dobrega sodelovanja vseh TOZD naše delovne organizacije. Za investicijo združene sredstva, povezana z velikimi prizadevanji in tudi odrekani naših delovnih ljudi, so omogočila naši TOZD in DO kot celoti, da se danes lahko ponaša z zares sodobno in zahtevno industrijsko proizvodnjo, ki bo še dvignila in utrdila ugled, ki ga uživa Aero tako doma kot tudi drugod po svetu.

Nova proizvodnja predstavlja logično nadaljevanje izgradnje reprodukcijske celote, ki se je pričela z vlaganjem v proizvodnjo papirja v TOZD Medvode in se bo nadaljevala z izgradnjo sodobne tiskarne v TOZD Grafika. S tem pa bodo preko dohodkovne povezave polstoveteni interesi vseh zaposlenih v naši DO.

Nova sodobna tehnologija bo zmanjšala fizični napor zaposlenih, zahtevala pa bo več umskega dela. Tako se bo dvignila raven znanja in strokovnosti naših delavcev.

Okrepljena materialna osnova pa bo ob visoki produktivnosti prispevala k temu, da bodo naši ljudje v prihodnosti živeli bolje in bolj bogato.

Nagrada „Slavka Šlandra“

(Nadaljevanje s 5. strani)

Po obsegu in vrednosti proizvodnje ter številu zaposlenih sodi med večje delovne organizacije v občini Celje. Predvsem v zadnjih letih je za to delovno organizacijo značilna izredna razširitev obsega delavnosti in povečanje vrednosti proizvodnje. Vrednost proizvodnje oziroma celotni prihodek delovne organizacije se je od leta 1971 do danes povečal za skoraj devetkrat. Še hitreje kot je naraščal celotni prihodek, je naraščal dohodek delovne organizacije in bo predvidoma v letošnjem letu za 29 odstotkov večji kot v letu 1977.

Razen izredno dobrih ekonomskih rezultatov, se kažejo uspehi delovne organizacije tudi v poslovnih in samoupravnih integracijah v vertikalni in horizontalni smeri. DO Aero je s svojimi poslovnimi rezultati pomembno vplivala na hitrejši razvoj občine Celje v zadnjih letih in z uspešnimi integracijskimi povezavami ter investicijskimi naložbami afirmirala celjsko gospodarstvo v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru. V tej zvezi je potrebno izpolniti uspešno integracijo in investicijsko naložbo v sedanji temeljni organizaciji Tovarne celuloze in papirja Medvode, tako z ekonomske učinkovitosti in dolgoročnega razvoja primerni investiciji TOZD kemija Sempeter in organizacij proizvodnje v nekaterih obratih na manj razvitih območjih, kot so obrat v Dobrini občine Šentjur pri Celju, obrat Mladost v Čupriji, v zaključni fazi pa je izgradnja skupnega obrata v DO Bjelasica iz Bjelega Polja.

V zaključni izgradnji je največji investicijski objekt na področju gospodarstva v občini Celje v letošnjem letu — Tovarna AC papirja. Ta investicija ima vse elemente, ki so opredeljeni v dolgoročni konceptiji razvoja celjskega gospodarstva. To je objekt, v katerem bodo zaposleni pretežno strokovni kadri in ne predstavlja občutnega onesnaževalca okolja. Posebna vrednost te investicije pa je v tem, da bo možna proizvodnja, s katero se nadomešča uvoz pomembnih repromaterialov za grafično industrijo in se s tem ustvarjajo pogoji za pozitivno uvozno-izvozno bilanco te DO in ugodnejše razmerje v korist izvoza celjskega gospodarstva.

V pripravi je investicija za novo tiskarno, ki bo posodobila grafično dejavnost TOZD Grafika, ki že sedaj sodi med najuspešnejše organizacije OZD v Jugoslaviji in Evropi.

DO Aero je razen uspehov pri povečanju proizvodnje dosegla zelo dobre rezultate pri samoupravnem organiziranju, razvoju samoupravljanja, razvoju dohodkovne povezanosti predvsem v smislu združevanja dela in sredstev TOZD DO Aero pri investicijskih vlaganjih, ki so že zaključena in ki so še v pripravi. Delavci, ki združujejo delo v TOZD DO Aero, vodijo in uresničujejo samoupravno opredeljeno kadrovsko politiko in namenjajo posebno pozornost strokovnemu delu kot temeljni kategoriji za uspešen razvoj proizvodne dejavnosti in samoupravljanja. Kadrovska struktura in potrebe predvsem po strokovnih kadrih DO Aero ustrezajo interesom delovnih ljudi in občanov občine Celje. Z razpoložljivimi kadrovskimi potenciali in razvojem samoupravljanja delavcev v DO Aero uspešno uveljavljajo določila Zakona o združenem delu.

DO Aero se pozitivno vključuje v prizadevanja in akcije delovnih ljudi in občanov mesta Celja in drugih okolij, v katerih delujejo druge temeljne organizacije in njihovi obrati. Sodeluje tudi pri ustvarjanju pogojev za aktivnost na športnem, kulturnem in drugih področjih, ki so pomembna za uresničevanje interesov delovnih ljudi in občanov Celja.

Treba je seveda pripomniti še to, da smo prvi v Jugoslaviji, ki osvajamo to proizvodnjo, da danes znatne količine samokopirnih papirjev uvažamo in da je to velik prispevek naše TOZD in DO k stabilizaciji našega gospodarstva.

NAŠ AERO: Kakšne so kvalitete prednosti AC papirja pred ostalimi kopirnimi papirji?

Dipl. ing. Kramberger: AC papir predstavlja višjo kvaliteto kopirnih papirjev, zasnovano na kemični reakciji komponent premaznega sloja.

Ni ravno veliko proizvajalcev, ki industrijsko obvladajo takšno proizvodnjo, ker tudi pri nas v Aero nismo imeli dovolj ustreznih strokovnih sodelavcev, niti sredstev in časa, da bi sami razvili in pripravili to tehnologijo, smo se odločili za nakup industrijske lastnine.

Dobra kvaliteta samokopirnih papirjev našega licenčnega partnerja, tehnološko preizkušena tudi z uporabo našega domačega papirja iz TOZD Medvode nam zagotavlja, da bodo naši poslovni prijatelji v grafičnih hišah zadovoljni s kvaliteto našega domačega AC papirja.

Industrijsko opremo za proizvodnjo so nam dobavili priznani domači in tuji dobavitelji. Je najsodobnejša, saj so v njo vgrajena najnovejša preizkušena spoznanja s tega področja industrijske dejavnosti.

NAŠ AERO: Obstoječi obrat v vaši TOZD imajo težave z nekaterimi stroji, ki so zastareli in zato na njih ni mogoče dosegati rezultatov kot bi želeli. Kakšni so vaši načrti za izboljšanje omejenega stanja?

Dipl. ing. Kramberger: Vsem je znano, da je naša TOZD v ne tako dolgi preteklosti predstavljala zametek našega, današnjega Aera, delovne organizacije, v kateri združuje danes v štirih TOZD in DSSS svoje delo preko 2.100 zaposlenih. Vsem je tudi znano, koliko združenih sredstev se je v zadnjih nekaj letih investiralo v izgradnjo novih obratov, med njimi tudi v proizvodnjo AC papirja. Tako smo zaradi pomanjkanja sredstev bili prisiljeni nekoliko zanemariti obstoječo proizvodnjo našega TOZD. Večali smo fizični in vrednostni obseg proizvodnje, osvajali smo sicer nove proizvode iz družine pisalnih trakov, indigo in karbon papirjev, jasnih papirjev, samolepilnih in kaširanih proizvodov, papirne galanterije itd., vendar vse to v glavnem na že obstoječih industrijskih napravah in v obstoječih proizvodnih prostorih. Naša pro-

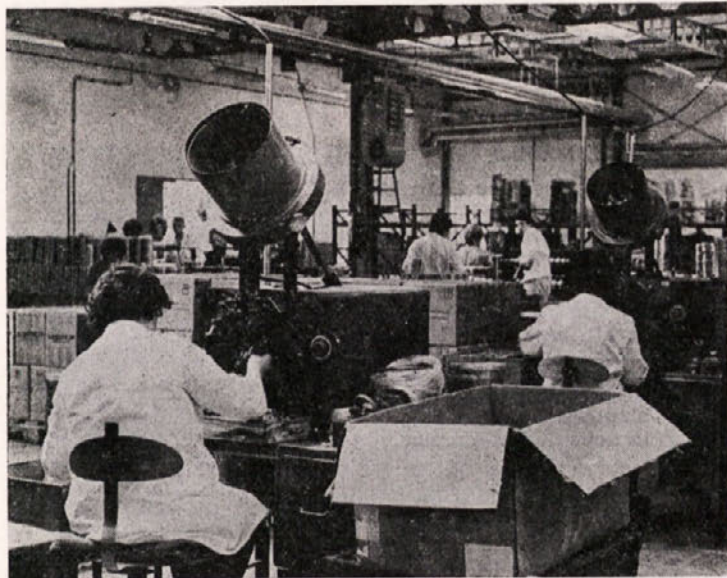

Delavci pri pridobivanju izkušenj za delo na novem stroju

VSEH TOZD AERA

izvodna oprema je tako danes v glavnem že do te mere iztrošena, da še komaj lahko govorimo o normalnem obratovanju. Tudi tehnološko je zastarela, da komaj zadoščamo kvalitativnim zahtevam naših poslovnih prijateljev. Tako moramo v srednjeročnem planu TOZD čimprej poskrbeti za modernizacijo vseh naših obratov. To je tudi ena prioritetenih nalog našega razvojno tehničnega sektorja, da za potrebe našega TOZD izdelava elaborate za izvedbo te postopne modernizacije.

Utrinek iz obrata barv

Tik pred pričetkom je že modernizacija našega obrata v Dobrini, kjer se bo s tem obseg proizvodnje podvojil, podvojilo pa se bo tudi število zaposlenih.

Od večjih vlaganj predvidevamo v prihodnjem letu skupno vlaganje s tujim partnerjem v izgradnjo obrata za proizvodnjo karbon in indigo plastice filma.

NAS AERO: Z ozirom na to, da ste v naši DO relativno nov delavec, kako ste se znašil v novi sredini ob novih delovnih nalogah?

Ing. Kramberger: Osnovna težava je v tem, da imam premalo strokovnih sodelavcev za osnovna področja dela, tako da pada name kot vodjo TOZD veliko nalog, ki bi mi jih sicer ne bilo treba opravljati, to pa pomeni, da moram svoj čas izkoristiti še temeljiteje in racionalneje kot bi ga sicer. Razen tega so tu vsakdanji problemi v proizvodnji, s katerimi se srečujejo povsod in nismo mi pri tem nobena izjema.

NAS AERO: Pravi, da se je odkar ste prevzeli vi vodstvo TOZD v vaši TOZD marsikaj spremenilo na bolje, ali je res, da je temu vzrok vaše delo ali pa je to odraz prejšnjih dolgoročnih načrtovanj, katerih sadovi so obrodili šele sedaj?

Ing. Kramberger: Menim, da je razlog v tem, da smo dobro preskrbljeni s surovinami, kar lani ni bil slučaj. Razen tega je prispevalo svoj delež k boljši produktivnosti tudi to, da je uvedeno ocenjevanje po delu. Marsikdo si prav zato prizadeva, da bi delal bolje in kvalitetneje, kot je prej.

Sprehod skozi novi obrat

Svečana otvoritev nove tovarne za proizvodnjo samokopirnega papirja bo priložnost za člane kolektiva in goste, da si našo novo pridobitev tudi sami ogledajo. Da bo ogled popolnejši, se za uvod že pred otvoritvijo podajmo na kratko ekskurzijo v nov obrat.

Objekt meri 125 m v dolžino in 34 m v širino, ima torej 4.250 m² tlorisne površine. Ob objektu je še vratarnica s čistilno napravo in mostna tehtnica. Opazimo tudi cevovodni most, po katerem doteka para

iz novega parnega kotla, ki je sicer zgrajen ob stari kotlovnici.

Severni vhod vodi v glavni aneks objekta. V njem so v priltičju transformatorska postaja, visokonapetostni stikalni prostor, obratna delavnica in zaklonišče desno spodaj, levo spodaj pa so papirniški, kemijski laboratorij in pisarni. V nadstropju je prostor s stikalnimi in krmilnimi napravami, sejna dvorana in pisarniški prostori.

Na sprotni strani objekta je južni vhod, ki vodi v manjši aneks z garderobnimi prostori

spodaj in jedilnico, razdelilno kuhinjo in eno pisarno v nadstropju.

Ogled proizvodnih prostorov začnimo v skladišču surovin. Ta prostor je razdeljen na skladiščenje prašnatih kemikalij, skladiščenje tekočih kemikalij v 3 cisternah, od katerih sta dve ločeno obzidani in skladiščenje papirja, kjer nam pri manipulaciji pomaga 5-tonski viličar s hidravličnimi kleščami. V kot tega prostora smo stisnili tudi polnilnico viličarjev.

Cevi iz črpalke pri skladiščnih cisternah nam pokažejo pot v prostor za izdelavo premaza. Posode, mešala, črpalke, ventili, merilni instrumenti in cevi, s katerimi je vse prepleteno. Navidezni nered se spremeni v strogi red, ko izdelovalec premaza začne obračati stikala na komandnem pultu. Hladno nerjavječe jeklo skriva dogajanja, govoriijo le števeci, signalne luči, termometri, včasih se oglasi hupa. Manj fizičnega dela, zato pa veliko zbranosti in natančnosti. Izdelek v »kuhinja« je bela emulzija, ki skriva v sebi barvilo v mikrokapsulah.

V sosednjem prostoru je srce proizvodnje, premazni stroj. Kljub velikim dimenzijam ne daje videza grobosti. Maksimalna delovna hitrost 400 m/min. in delovna širina 190 cm ga najbolje predstavlja. V bistvu je torej podoben starejšim premaznim strojem v Aeru, le večji, hitrejši, bolj kompliciran je. Med obratovanjem stroj rabi izmenični in istosmerni električni tok, paro 10, 4,5 in 1 atm, vodo 80, 18, 15 in 1° C, stisnjen zrak in vakuum. Kondenzatni in mazalni sistem še dopolnjujeta tehnološke instalacije.

Merilni instrumenti za vlek papirja, temperature v sušilnem

kanalu in v gladilnih valjih, gramaturo in vlago papirja, pomagajo vodjem stroja dnevno izdelati okrog 400 km premaznega papirja. »Možgani« premaznega stroja so v posebni sobi v aneksu, vzdolž stroja pa je tudi poseben prostor s toplotnimi izmenjevalci in ventilatorji, ki oskrbujejo vseh osem sušilnih komor.

Premazane role potujejo najprej v eno do šestih »nadstropij« v medfaznem skladišču. S tem se konča izdelava AC papirja.

Drugi oddelek je dodelava papirja. Glavna stroja sta vzdolžni in prečni rezalnik, poleg njiju je še manjši stroj za zavijanje formatov v termoskrčljivo folijo. Sem spada še prebiranje formatov, dvoetažno odlagališče rol in stiskalnica odpadnega papirja. Oba rezalca sta izdelana tako, da ne pušča odtisov v papirju. Zaradi občutljivosti na pritisk in zaradi teže rol sta stroja opremljena v žerjavno progo, premazane role morajo vedno viseti in svojih kovinskih jedrih. Vzdolžni rezalec doseže delovno hitrost 800 m/min. prečni pa do 130 m/min. in reže hkrati tri liste. Zavijanje rol je ročno v zaščitno folijo, linijo pa so nam izdelali v Sempetru. Embalarne formate in role na kraju transportiramo v skladišče gotovih izdelkov, ki je v podaljšku dodelave, na vzhodnem koncu objekta.

Na sprehodu skozi nov obrat si boste ogledali nove stroje in naprave. Sestavni del nove proizvodnje pa so tudi ljudje, katerih glavni cilj je čimprejšnje in čimvečja proizvodnja kvalitetnega AC papirja.

Bogo dipl. inž. Kirm

INGRAD CELJE – SODELOVALI SMO PRI IZGRADNJI NOVE TOVARNE ZA PROIZVODNJO AERO COPY PAPIRJA

Kljub temu, da je bil tempo gradnje izredno hiter, delali smo v vseh vremenskih pogojih in celo ob sobotah in nedeljah, nam je uspelo dela pravočasno zaključiti. Imeli smo nemalo težav v času izgradnje od pomanjkanja načrtov skic ter tehnološke dokumentacije do pomanjkanja materiala, predvsem cementa. Omenila bi še, da je bila ta gradnja za nas nekaj čisto novega in se tako nismo mogli posluževati izkušenj iz prejšnjih objektov, tako da se je problem nepoznavanja tehnologije vlekel skoraj do konca gradnje. Problemi, s katerimi smo se srečali v začetku gradnje, so bili predvsem zaradi slabega terena saj nam je zelo oteževala delo podtalnica, zato smo s kopanjem temeljev kasnili. Sicer pa o kakšnih večjih kasnitvah ne moremo govoriti, ko govorimo o gradnji takšnega objekta kot je ta, saj je to tovarna v malem in menimo, da nam je gradnja

uspelo zaključiti v zelo kratkem času.

Menim, da je izgradnja tega objekta zelo velikega družbenega pomena, tako v obeh občani kot v obeh graditeljev, saj bo nova tovarna poleg novega proizvoda, ki ga bodo proizvajali tam, dala možnost za zaposlitev večjega števila delavcev

Ocenjujem, da je vloga Ingrada v sodelovanju pri izgradnji bila zelo pozitivna, saj smo investitorju — Aeru, kot izvajalci gradbenih del nudili določene kredite.

Naše sodelovanje z ostalimi izvajalci del je bilo prav tako dobro, posebej še z delavci Hidromontaže iz Maribora.

Kolikor mi je znano, bodo v Aeru v prihodnjem obdobju še nadaljnje graditve novih objektov, zato bi želela poudariti, da bi nas brez dvoma zelo veselilo sodelovanje tudi v prihodnje.

Vodja gradbišča
Tatjana Robida

ZDRUŽENA FINANČNA SREDSTVA

O finančni plati investicijske izgradnje tovarne Aero copy papirja ter o deležih posameznih TOZD in najetih kreditih piše vodja finančno-računovodskega sektorja Milena Brezigar, dipl. oec. naslednje:

Z nalogo realizacije prioritete srednjeročne investicije v TOZD Kemije Celje — obrata za proizvodnjo samokopirnih papirjev so organi samoupravljanja v začetku leta 1977 sklepali o:

- roku pričetka in dokončanja investicije,
- načinu zagotovitve sredstev,
- združevanju sredstev vseh TOZD v sestavu DO AERO Celje, zaradi zagotovitve sredstev lastne udeležbe,
- pričakovanih finančnih rezultatih,
- in drugih vzporednih nalogah, potrebnih za nemoten potek investicijske izgradnje.

Ob realizaciji zahtevne naloge — zagotavljanja sredstev je imela izredno razumevnost TEMELJNA BANKA JUGOBANKA LJUBLJANA, kot tudi izvajalci del in dobavitelji opreme ter storitev:

INGRAD, Celje
 KOVINOTEHNA, Celje
 INTEREUROPA, Koper
 HIDROMONTAŽA, Maribor
 KLIMA, Celje
 EMO, Celje
 PRIMAT, Maribor
 in TOZD v sestavu DO »AERO« Celje.

Tako je dosežena naslednja konstrukcija financiranja skupne predračunske vrednosti:

	din	%
— kredit Jugobanke Ljubljana	65,000.000,—	28,5
— inozemski krediti z garancijo Jugobanke Ljubljana	54,577.103,—	23,9
— blagovni krediti izvajalcev del in dobaviteljev opreme	52,666.644,—	23,1
— lastna sredstva	56,150.951,—	24,5
skupno	228,394.698,—	100

Zapadlost kreditov se giblje od 1 do 5 let.

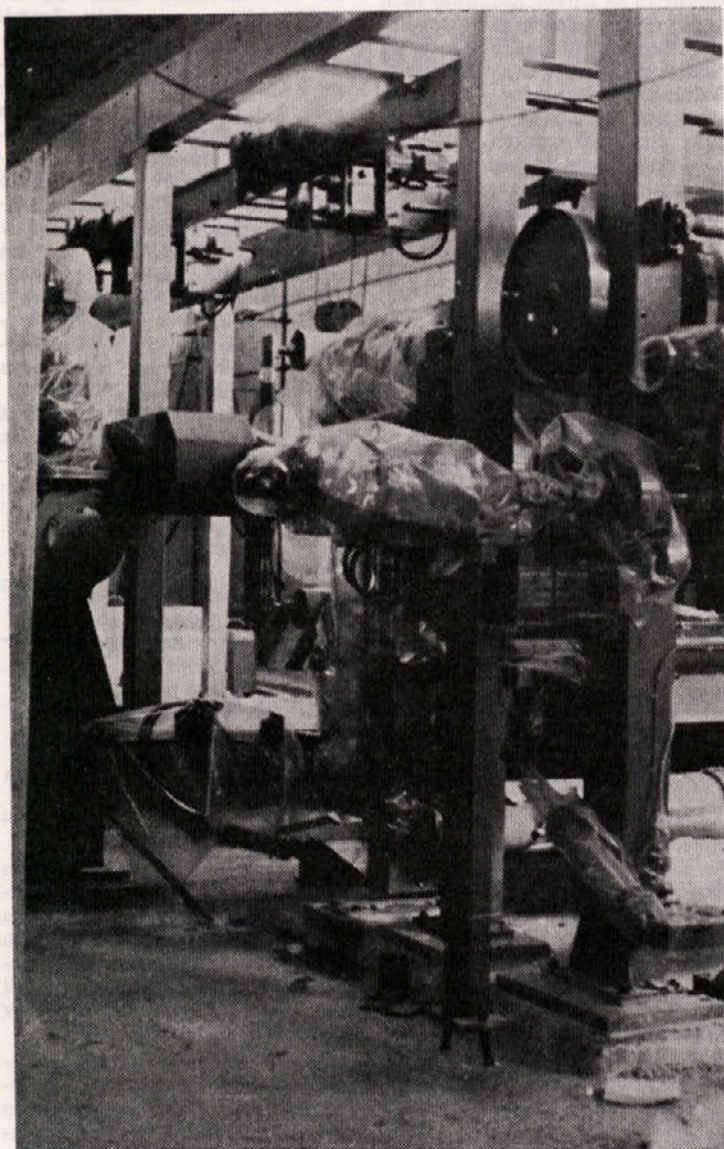
TOZD v sestavu DO AERO so sklenile samoupravni sporazum o združevanju sredstev v naslednji višini:

	din	%
TOZD Kemija Celje	21,276.651,—	24,17
TOZD Kemija Šempeter	22,711.526,—	25,80
TOZD Grafika Celje	29,436.955,—	33,44
TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode	14,604.039,—	16,59

Nosilec investicije TOZD Kemija Celje pa se je s sporazumom obvezal poleg navedene udeležbe financirati odkup tehnologije.

Sestavni del investicijskega programa so tudi pričakovani finančni rezultati, ki bodo dosegljivi v zaokroženem koledarskem letu, ob rednem zagonu proizvodnih kapacitet:

	v din	strukturni %
Celotni prihodek	334,890.877,—	100
porabljena sredstva	240,572.736,—	71,8
amortizacija	19,052.212,—	5,7
DOHODEK	75,265.929,—	22,5
obveznosti iz dohodka	30,900.369,—	9,2
čisti dohodek	44,365.560,—	13,3
osebna poraba	7,351.705,—	2,2
ostanek čistega dohodka	37,013.855,—	11,1
PS — za odplačila kreditov	24,754.564,—	7,4
PS — del za razširjeno reprodukcijo in rezerve	12,259.291,—	3,7

1. INVESTICIJSKA IZGRADNJA OBRATA AC

Investicijski program za postavitve obrata AC papirja je predvideval za realizacijo investicije predračunsko vrednost v višini

din 202,606.274,—

V času realizacije projekta pa so se pokazale potrebe po povečanju predračunske vrednosti v višini

din 25,788.424,—

Tako se skupna predračunska vrednost novega obrata za proizvodnjo AC papirja ocenjuje na višino

din 228,394.698,—

2. CELOTNI PRIHODEK TOZD IN DSSS DO »AERO«

	v letu 1977	I. trim. 1978	indeks I. trim. 78 : 77
TOZD Kemija Celje	422,738.072	163,010.689	38,6
TOZD Kemija Šempeter	208,092.562	74,067.937	35,6
TOZD Grafika Celje	287,735.965	85,798.399	29,8
TOZD Tovarna celuloze Medvode	378,337.344	117,775.129	31,1
Delovna skupnost skupnih služb	95,746.222	29,716.670	31,0

Preskrbljeni bomo z domačim papirjem

Vodja TOZD Grafika — Drago VRAČUN je v zvezi z otvoritvijo nove tovarne Aero Copy papirja povedal naslednje:

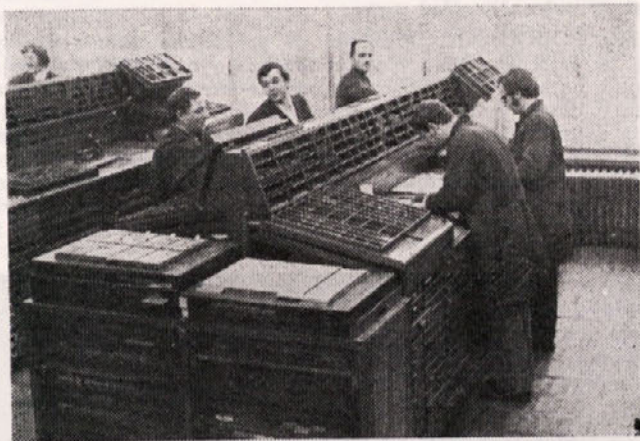
Za TOZD Grafika je nova tovarna ali obrat Aero Copy papirja izredno pomembna pridobitev, saj bo tako mogoče dobiti doma material, ki ga vedno več uporabljamo v naši proizvodnji. Doslej smo imeli mno-

zaključeni. V okviru srednjeročnih programov in načrtovanj predvidevamo, da bomo še letos pričeli z izvajanjem investicijskega programa v naši TOZD. To je začetek del v zvezi z izgradnjo nove grafike. Nova tiskarna bo tehnološko modernjša, tako da bodo naročniki lahko naročali pri nas še zahtevnejše tiskovine kot doslej.

Tako bo proizvodni proces dosti enostavnejši, saj bodo vsi oddelki v eni zgradbi in bodo tako odpadli številni prevozi surovin in polizdelkov iz enega dela mesta v drugi. V tem trenutku pa je pomembno tudi dejstvo, da bo tako poraba Aero Copy papirja v naši TOZD še narastla. Z večjimi razpoložljivimi kapacitetami bi imeli tudi večje možnosti pri načrtovanju izvoza naših tiskovin in obrazcev. Trenutno so prav zaradi premajhnih kapacitet naših strojev naši izvozni načrti majhni. Potrebe domačega trga so velike in zaradi razširjene elektronske obdelave podatkov se večja-

jo tudi potrebe po tako imenovanih neskončnih obrazcih. Vse to pa se spet navezuje na vse večjo porabo vseh vrst papirjev — velik del jih dobivamo iz TOZD Medvode, Aero Copy pa bomo dobivali iz novega obrata. Ob koncu bi se še enkrat dotaknil našega izvoza. Zaradi velikih potreb po naših tiskovinah na domačem trgu so naši izvozni načrti omejeni. Kljub temu smo letos plan izvoza povečali, na račun domačega trga seveda, lahko pa bi izvažali veliko več, če bi imeli na razpolago večje kapacitete.

Ing. Drago Vračun

Delavci oddelka stavnica pri delu

gokrat nemalo težav, zastojev, ki so nastajali prav zaradi pomanjkanja Aero Copy papirja. Zato želim še enkrat poudariti, da bo po otvoritvi novega obrata v okviru povezovanja med TOZD naša vez z TOZD Kemija Celje še trdnjša.

Vendar s to veliko pridobitvijo načrti v zvezi z nadaljnjim razvojem naše DO kot celote in seveda posameznih TOZD niso

Razmišljali smo tudi o obnovitvi in razširitvi obstoječih prostorov. Vendar zaradi lokacije in starosti zgradbe takšna rešitev ne pride v poštev, saj bi naši delavci v obstoječih prostorih ne dobili boljših delovnih pogojev, kapacitet strojev pa tudi ne bi mogli povečati — saj nam tega ne dovoljuje prostor. Zato je edina rešitev — nova grafika.

Pomanjkanje prostora v knjigoveznici

Poslovno informacijski sistem na računalniku

Poslovno informacijski sistem je v DO AERO računalniško zasnovan že od leta 1968 dalje. Računalnik prve serije sistemov z malimi kapacitetami (16 K) je bil instaliran v letu 1969. S prvo redno elektronsko obdelavo smo pričeli v januarju leta 1970. Zmogljivosti računalnika nam niso omogočile popolne integriranosti obdelav poslovnih informacij, kljub temu pa smo uspeli obdelave področno — funkcionalno organizirati, obdelovati in z

ozirom na rast obsega poslovanja in spreminjajočo organizacijo prilagajati potrebam DO, TOZD, enot itd. Ob uvajanju elektronskih obdelav so se spreminjali načini dela, tokovi in ostalo tako, da so se zaposleni preusmerjali v operativne kreatorje pri svojem in skupnem delu na posameznem področju.

Zasebnost lastnega računalnika — triizmensko delo — in potrebe novih elektronskih obdelav so pogojevale pristop DO AERO v DRUŽBENI RAČUNALNIŠKI CENTER (DRC) Celje, kjer na sistemu srednje velikosti raširjamo računalniške obdelave na osnovi uporabe skupnih programskih paketov za več koristnikov.

Razvoj poslovno informacijskega sistema v DO AERO je ciljno usmerjen v integriran proces proizvodnje informacij na računalniku, ki bo na eni strani podprt z velikim računalnikom pri DRC in na drugi strani odprt s terminalskim pristopom do vseh operativnih mest v DO, TOZD, DSSS in njihovih enotah.

Pri upravljanju s poslovno informacijskim sistemom bo potrebno še marsikaj storiti in napraviti kot npr. predvideti pretok pomembnih povratnih informacij za možnost avtomatičnega odločanja v operativno tekočem, kratkoročnem in dolgoročnem pogledu, razviti pravila, tehnike, metode in podobno za programirano odločanje na osnovi najboljše alternative itd.

V srednjeročnem načrtu DO AERO do leta 1980 je predvidena nabava primerne računalniške opreme s katero bi lahko poslovno informacijski sistem DO AERO integrirali in usposobili za še kvalitetnejše samoupravno odločanje in vodenje.

Marjan Nuncič

Obdelavo podatkov smo uspeli funkcionalno organizirati

Lepilni trakovi - naš proizvod

Pogovarjali smo se z vodjo TOZD tovarišico PODGORNİK ing. JELISAVETO.

TOZD Kemija Šempeter je tisti del Aera, ki je že več let poznan v Jugoslaviji in tujini po raznih vrstah lepilnih trakov in po matricah.

Obiskali smo tov. Podgornik, da bi se pogovorili z njo o novem obratu za proizvodnjo AC papirja o povezovanju in sodelovanju med TOZD v Aeru, o njihovih načrtih za bodočnost. Naš pogovor je potekal takole:

NAŠ AERO: Obrat za proizvodnjo AC papirja bo te dni začel delati s polno paro. Kaj menite, kolikšen delež v bodočem razvoju in v povezovanju med TOZD bo nosil obrat za proizvodnjo AC papirja?

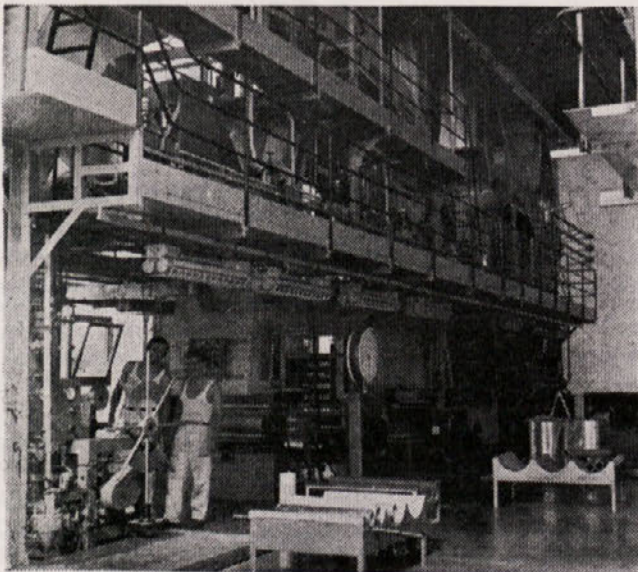
Ing. PODGORNİK: Brez dvoma je obrat za proizvodnjo AC papirja ena od večjih investicij, ki bo v perspektivnem razvoju Aera dala velik delež k še večjemu uveljavljanju Aera na tržišču, ki potrebuje vedno več samokopirnih papirjev. Z našo TOZD omejnjeni obrat ni povezan, ne tako ne drugače, saj je naš proizvodni program drugače zastavljen. Tako nas naše delo veže na TOZD iz Medvod, ki nam dobavlja nekatere vrste papirjev, ki jih mi potrebujemo za nadaljno predelavo.

Menim, da je obrat za impregnacijo AC papirja lep dokaz sodelovanja med TOZD v Aeru in seveda tako tudi skupnih vlaganj. Seveda se ostale TOZD tudi tehnološko povezujejo z novim obratom AC, medtem ko je naša TOZD, zaradi svoje proizvodnje specifičnosti pri tem izločena. A to ne pomeni, da naša TOZD ni sodelovala pri finančnem vlaganju pri investiranju v nov obrat. Nikakor ne. Kljub temu, da imamo tudi lastne interese na področju investicijskih programov, smo z ozirom na srednjeročni program investicij sodelovali tudi pri tej s svojim deležem, ki pa nikakor ni bil majhen.

Morda so vse te misli nekoliko nedorečene, vendar je glavna in osnovna misel ta, da smo in še bomo sodelovali pri skupnih investicijah, ki pomenijo razvoj in širjenje naše DO, s tem pa tudi možnost za odpiranje novih delovnih mest in zaposlovanje novih delavcev.

NAŠ AERO: Ker to pot govorimo o investicijah in o potrebah tržišča po naših proizvodih, kakšne načrte pa imate v TOZD Kemija Šempeter v zvezi s tem?

Ing. PODGORNİK: Z ozirom na vsa ta investicijska vlaganja, ki smo jih v preteklosti imeli, to so vlaganja v papirni stroj in sedaj v AC, so kot sem že omenila naši načrti v zvezi s perspektivnim razvojem naše TOZD pomaknjeni ob stran.

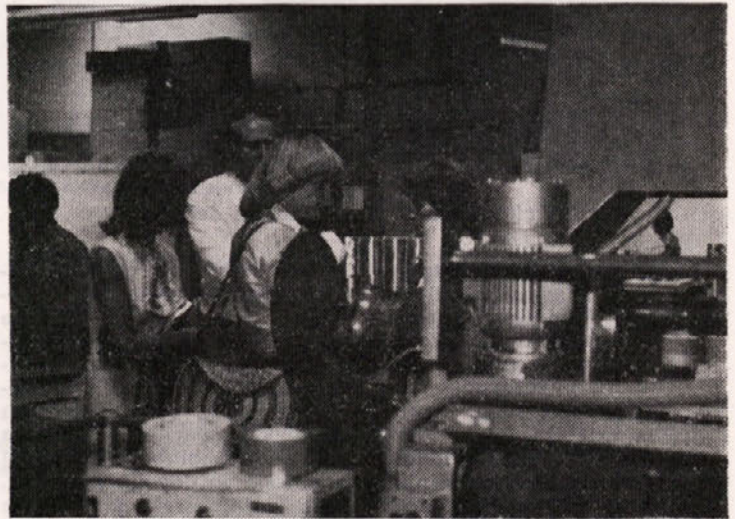
Samolepilni trakovi so zelo iskani proizvod na trgu

Sicer pa takrat, ko smo srednjeročno planirali investicije v Aeru, res nismo vedeli, da bodo potrebe po naših samolepilnih trakovih kar za nekajkrat narasle v tako kratkem času. Čeprav je resnica o tem, da svoje proizvode dobro prodajamo razveseljiva, je na drugi strani manj razveseljivo dejstvo, da ne moremo zadostiti potrebam trga z obstoječimi kapacitetami. Zato obstaja upravičen strah, da bi se utegnili na našem trgu pojaviti v najkrajšem času konkurenčna tovarna lepilnih trakov, ki bo zado-

stila potrebam trga in seveda povzročila, da se naši narčti, ki so bili zastavljeni za kasnejši čas ne bodo uresničili. Zato se dogovarjamo za razširitev proizvodnje samolepilnih trakov na nerazvitem področju v Črni gori v občini Bijelo polje s podjetjem Bjelasica. Gre namreč za to, da sedanji predpisi dajejo prioriteto tistim investicijam, ki so načrtovane za nerazvita področja, kar je seveda prav, saj je to edina pot po kateri bodo tudi ta področja prišla do boljše zaposlenosti, v zvezi s tem pa do boljšega standarda ljudi, ki tam živijo. Upamo, da bomo načrte lahko izpeljali s pomočjo bank in SR Črne gore in da bo v najkrajšem možnem času stekla proizvodnja samolepilnih trakov v sodelovanju z Bjelasico.

NAŠ AERO: Vprašali bi vas še s kakšnimi problemi se srečujete pri vašem delu. Vemo, da jih je več, morda bi omenili samo nekatere najznačilnejše?

Ing. PODGORNİK: Problemi so pri našem delu vedno prisotni, pa najsi je to delo v proizvodnji ali v operativi. Vendar nas trenutno najbolj teži problem kadrovske sestave TOZD. Gre namreč za to, da je v naši TOZD delalo in še dela vrsta kadrov, ki po svojih sposobnostih in delovnih izkušnjah presegajo okvire dela, na delovnih nalogah, ki jih opravljajo in bi, če bi bila TOZD organizacijsko drugače zasnovana, imeli možnost dati pri delu še večji delež k razvoju in delu v TOZD. Tako pa vedno znova doživljamo, da nas zapuščajo ljudje, ki imajo veliko izkušenj, zato, ker

Obisk tuje delegacije

zaradi trenutne organizacijske zasnove TOZD nimajo možnosti napredovanja doma. Zato se odločajo za to, da se premestijo na druga zahtevnejša dela, največkrat v okviru DO v DSSS, včasih pa izven nje. Zeleli bi, da bi naša organizacijska zasnova omogočala tem ljudem ostati pri nas, na zahtevnejših delih seveda, ki bi omogočala še boljši in hitrejši razvoj naše TOZD in Aera v celoti.

NAŠ AERO: Za konec bi vas še povprašali naslednje:

Kako zmorete, kot žena in mati, delati aktivno na tolikih področjih?

Vemo, da ste politično aktivni kot član OK ZKS Žalec in član vrste odborov in komisij od občine do zveze.

In na katerem področju delate najrajši?

Ing. PODGORNİK: Mnogokrat je to zelo težko. Da sem lahko delala na področjih, kjer sem po lastni presoji in seveda po presoji tistih, ki so me za to predlagali, lahko nekaj naredila, sem morala mnogokrat seči v žep, da sem plačala usluge, ki so mi jih nudili drugi, to je, da so mi opravili večja gospodinjstva dela in varstvo otrok po ves dan, kajti doma mora biti red, četudi je mama odsotna, mar ni tako? Danes, ko so otroci večji je to dosti lažje, čeprav to ne pomeni, da je lahko. Dela je še vedno veliko, tako doma kot na vseh omenjenih področjih in, da bi ga zmogla si moram dobro razporediti čas. Najljubše pa mi je delo z otroci. Otroke imam zelo rada že zato, ker so otroci in se v svoji mladosti tako navdušijo za mnoge stvari, za katere se odrasli niti ogrejemo ne, tako pristni so in predvsem iskreni, da je res veselje z njimi delati.

Dora Rovere

NAŠ AERO je glasilo Aera, kemične, grafične in papirne industrije Celje. Urejuje uredniški odbor: KITAK Stane, ROVERE Dora, DOVČ Karmen, KORENT Janez, LEDNIK Marjan, MARVIN Karlota, BOZIC Rudi, DORNIK Karlota, ROBAS Cvetka in TAJHMAJSTER Marija. Glavni in odgovorni urednik MARULEC Marija. Uredila ZAVRŠNKI Janja. Tiska: Tiskarna Aero, Za tiskarno. VRACUN Drago. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, št. 33-316/73, je NAŠ AERO oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

Družbeno-politične organizacije v Aeru

Ko govorimo o delu in življenju v naši delovni organizaciji, nikakor ne moremo pozabiti omeniti družbeno-političnih organizacij, saj so sestavni del našega vsakdana, dela, nas samih... Živimo v času velikih sprememb, ki so nastale v naši družbi in prav pri graditvi našega političnega sistema imajo DPO velik pomen.

V najmočnejšo organizacijo delavcev — v sindikate smo vključeni vsi delavci naše delovne organizacije, ob tej ugotovitvi pa ne moremo mimo tega, da ne omenimo, da je med nami še vedno precej delavcev, ki svoje članstvo v organizaciji sindikata razumejo zgolj kot formalnost. Večina nas pa dobro ve, kakšna je vloga sindikata in kakšne so naše dolžnosti.

Po sprejemu nove ustave, zakona o združenem delu se je vloga sindikalnih organizacij bistveno spremenila, kar je čutili tudi pri delu organizacij pri nas. Pomembno za dobro delovanje OOS je, da ima dobro organizirano in sposobno vodstvo — izvršilne organe, sestavljeno iz delavcev — delegatov, ki svojo funkcijo znajo izvrševati. Pri nas smo v tem mandatu delovanja OOS uspeli izvoliti takšne izvršilne organe, ki svoje dolžnosti zelo dobro opravljajo. Občutno se je povečala aktivnost OOS v vseh TOZD in v DSSS, prav tako tudi v konferenci, tako da lahko govorimo že o nekaterih vidnih uspehih.

Najpomembnejša naloga ne samo sindikalnih organizacij, temveč tudi vseh ostalih, je na-

daljnje uveljavljanje določil zakona o združenem delu v praksi, čemur dejansko vse subjektivne sile v naši sredini posvečamo največ pozornosti. Povečala se je tudi aktivnost sindikata na področju varstva pravic delavcev, urejanju pomoči socialno šibkim delavcem, reševanju problematike družbenega standarda, predvsem družbene prehrane, ki pri nas še vedno ni urejena, kljub široki aktivnosti. Naslednje področje, ki še vedno ni rešeno, je vprašanje nočnega dela žena, kar je pri nas že nekaj let problem. Naš naslednji uspeh pri aktivnosti sindikatov je preventivno zdravstveno varstvo delavcev, kjer že beležimo prve uspehe. Da je ta naloga bistvenega pomena, kaže dejstvo, da so pri nas stalne težave zaradi velike odsotnosti delavcev zaradi boleznih. Že v letošnjem letu je odstotek bolniških izostankov nekoliko manjši. Veliko nalog nas še vedno čaka na področju urejanja varstva pri delu, saj so nezgode pri delu dokaj pogoste.

V Aeru smo formirali tudi aktivno ženo, katerega naloga je predvsem aktivirati žene za družbeno-politične aktivnosti, organizirali se bodo razni tečaji, vzpostavljeno bo sodelovanje z ostalimi aktivnimi ženami...

Osnovne organizacije Zveze komunistov štejejo skupaj ca. 170 komunistov. Ko govorimo o aktivnosti komunistov, potem moramo v prvi vrsti omeniti aktivnosti v pripravah na 8. kongres ZKS in 11. kongres ZKJ. Razprave o kongresnih dokumentih so bile v vseh sredinah

vsebinsko zelo poglobljene. Na OK ZKS smo posredovali vrsti pripomb na posamezna gradiva, v razpravah pa smo dali velik poudarek tudi dogovorom o politični in kadrovski krepitvi COZK v Aeru, v času trajanja kongresov pa smo v ZK sprejeli nekaj novih članov.

Če želimo doseči, da bodo komunisti uspešno izvajali svoje naloge, potem je nujno, da še zboljšamo idejno-politično usposabljanje članstva, predvsem, da nadaljujemo z individualnim usposabljanjem, kjer že beležimo prve rezultate.

Na osnovi določil zakona o združenem delu se je aktivnost komunistov usmerila predvsem na urejanje družbeno-ekonomskih odnosov, s posebnim poudarkom na urejanju dohodkovnih odnosov, krepitvi samoupravljanja in samoupravne organiziranosti. Medtem, ko je vprašanje dohodkovnih odnosov dokaj zadovoljivo rešeno, pa kasnimo z nalogami glede sprememb samoupravne organiziranosti.

Ko smo izdelali analizo aktivnosti komunistov v organih ostalih družbeno-političnih organizacij in v samoupravnih organih, smo ugotovili, da je zelo malo komunistov, ki ne bi imeli vsaj ene funkcije v enem izmed prej omenjenih organov. Ocenjujemo tudi, da se je v zadnjem času zelo povečala tudi aktivnost komunistov v samoupravnih delovnih skupinah, predvsem pri neposrednem kontaktiranju s sodelavci ob reševanju posameznih problemov.

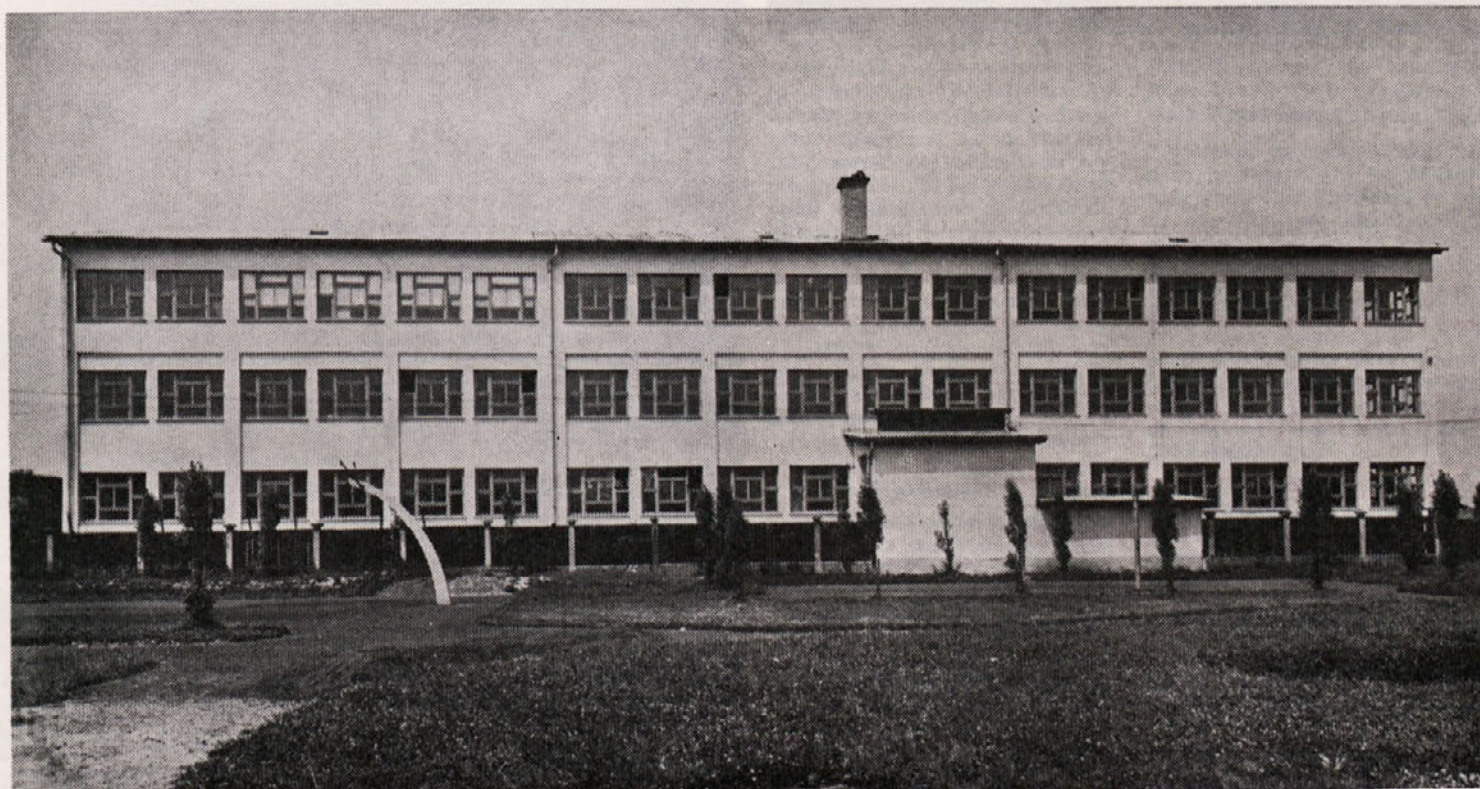
Aktivnost članov ZSMS je bila v preteklosti velik problem,

zelo boleča točka. Danes, ko se je težišče delovanja osnovnih organizacij preneslo v posamezne TOZD in DSSS, pa je aktivnost dosti vidnejša. Zaslediti je dosti več akcij političnega značaja — razprave o posameznih aktih, vsebinskih vprašanjih položaja delavcev, akcija za dokončanje osnovne šole delavcev, sodelovanje z mladimi krajevne skupnosti Dolgo polje, organiziranih je bilo vrsto ekskurzij, krvodajalskih akcij, pohodov, delovnih akcij, športnih srečanj... Zelo velik poudarek dajemo mladi v Aeru krepitvi bratstva in enotnosti, tako smo navezali tesne stike z mladimi v Radonji — Sisak, Grafičar — Dobo, Mladost — Čuprija in Šumadiji — Beograd.

Aktiv zveze borcev NOV v Aeru šteje 38 članov, od tega je zaposlenih še samo 7 delavcev-borcev. Tekom leta se borci sestanejo 3-krat letno, ko obravnavajo poglobljena vprašanja za Aero, ko se dogovorijo za skupne akcije z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami. Vsako leto organizirajo tudi obiske v krajih, ki imajo bogato zgodovino iz časov NOB.

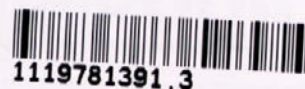
Na koncu je potrebno omeniti še to, da družbeno-politične organizacije v Aeru dobro koordinirajo posamezne akcije in da smo zastavili tudi pravilno delitev dela. Stalna praksa so sklici skupnih sej ob pomembnejših vprašanjih, predvsem glede uveljavljanja delegatskega sistema, družbeno-ekonomskih odnosov in informiranja.

A. Ž.

Začetki Aera na Ipavčevi ulici

Združeno delo- združena sredstva

Tradicionalna navada je, da slavljence obdarimo. Če je pripravljeno darilo rezultat tudi našega truda — našega prizadevanja — je obojestransko veselje in zadovoljstvo tem večje. Vaša organizacija je slavljencu — Celju pripravila darilo — investicijo, ki šteje med večje v regiji, vsekakor pa predstavlja največjo, katere zagon sovpada s proslavo občinskega praznika. Investicija v premazni stroj za proizvodnjo AC papirjev je toliko pomembnejša, ker predstavlja logično zaokrožitev proizvodnega procesa v okviru DO Aero. Kvalitetni papir iz pred kratkim stekle papirnice, ene izmed TOZD družine Aero naj bi se v tem obratu kemično premazal in postal sposoben za plama tako doma, kot tudi na tujih trgih.

To dejstvo je tudi osnova načrtovanim rezultatom, kateri so vsekakor spodbudni. Nove delovne naloge zapopadene v tem obratu bodo pritegnile nove sodelavce, dohodek naj bi se dvignil tako v celjskih TOZD, kot tudi v temeljni organizaciji

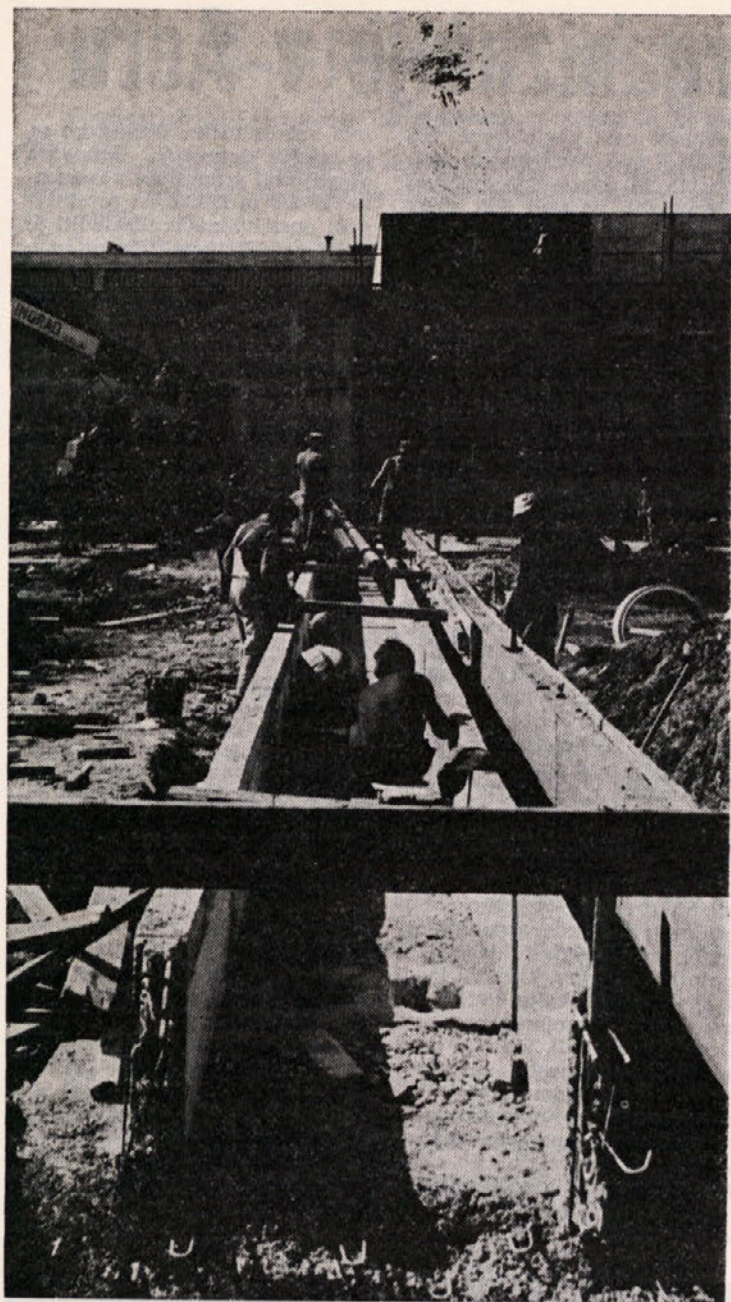
Medvode, akumulativnost naj bi se več kot podvojila in letni devizni efekt naj bi bil večji, kot celotna vrednost uvožene opreme za ta obrat.

Se bi lahko naštevali pozitivne elemente nove investicije, vendar naj poudarim le še en bistveni moment. Investicija je sad združenega dela, ki je združilo sredstva (bodisi direktno kot TOZD delovne organizacije bodisi kot zunanji sovlagatelji ali pa indirektno prek finančne asociacije Jugobanke), da je le-to omogočilo in uspešno realiziralo. Kot taka tudi obvezuje delavce, ki jo sprejemajo v neposredno upravljanje, na tako gospodarjenje, da bodo jutrišnji rezultati omogočili enake in podobne posege tudi današnjim združevalcem sredstev.

Cestitam vam na tako impozantni delovni zmagi in vam želim prijetno praznovanje in še veliko delovnih uspehov.

Pomočnik glavnega direktorja
Jugobanke — temeljne banke
Ljubljana

Lenarčič Marjan, dipl. oec.

*****

Citat iz programa ZKJ:

*»Nič, kar je bilo ustvarjeno,
nam ne sme biti tako sveto,
da ne bi moglo biti preseženo
in da se ne bi moglo umakniti tistemu,
kar je še bolj napredno,
še bolj svobodno, še bolj človeško.«*

*****

